Lietas Nr. 112019013
Lietas arhīva Nr. 103AA-0041-14

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rēzeknē 2014.gada 22.aprīlī

Latgales apgabaltiesa šādā sastāvā:

tiesnesis referents A.Vilmanis,

tiesneši I.Zalužinska un I.Raciņš,

rakstveida procesā apelācijas kārtībā 2014.gada 22.aprīlī izskatīja administratīvā pārkāpuma lietas materiālus un Valsts robežsardzes Ventspils pārvaldes apelācijas sūdzību par Daugavpils tiesas tiesneses 2014.gada 30.janvāra spriedumu.

Noklausījusies tiesneša referenta ziņojumu, pārbaudījusi pierādījumus lietā, apelācijas instances tiesa

konstatēja

Valsts robežsardzes Ventspils pārvaldes Ventspils I kategorijas nodaļas vecākā inspektore I.Kalniņa 2013.gada 23.aprīlī sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.035083 par to, ka sabiedrības ar ierobežotu atbildību (turpmāk tekstā-SIA) /Nosaukums A/ valdes locekle /pers. B/ no 2013.gada 27.marta līdz 2013.gada 23.aprīlim nodarbināja Ķīnas Tautas Republikas pilsoni /pers. D/ bez ārzemniekam nepieciešamās darba atļaujas noformēšanas. Tādejādi tika pārkāptas Imigrācijas likuma 9.panta pirmās daļas un Darba likuma 37.panta astotās daļas prasības. Darbības kvalificētas pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk tekstā– LAPK) LAPK 289.^{2}panta pirmās daļas.

Ar Valsts robežsardzes Ventspils pārvaldes Ventspils I kategorijas nodaļas priekšnieces /pers. E/ 2013.gada 13.maija lēmumu Nr.827-701-AA035083 SIA /Nosaukums A/ valdes priekšsēdētājai /pers. B/ piemērots administratīvais sods Ls 100 jeb 142,29 *euro*.

SIA /Nosaukums A/ valdes priekšsēdētāja /pers. B/ Valts robežsardzes Ventspils pārvaldes Ventspils I kategorijas nodaļas priekšnieces /pers. E/ 2013.gada 13.maija lēmumu Nr.827-701-AA035083 apstrīdēja Valsts robežsardzes Ventspils pārvaldē un ar Valsts robežsardzes Ventspils pārvaldes priekšnieka /pers. G/ 2013.gada 13.jūnija lēmumu Nr.12 (turpmāk tekstā –Lēmums) Valts robežsardzes Ventspils pārvaldes Ventspils I kategorijas nodaļas priekšnieces /pers. E/ 2013.gada 13.maija lēmums Nr.827-701-AA035083 atstāts negrozīts, bet /pers. B/ sūdzība noraidīta.

ArDaugavpils tiesas tiesnese s 2014.gada 30.janvāra spriedumu atcelts Valsts robežsardzes Ventspils pārvaldes 2013.gada 13.jūnija lēmums Nr.12 un administratīvā pārkāpuma lieta izbeigta.

Spriedumā norādīts, ka Imigrācijas likuma 9.panta pirmā daļa nosaka, ka ārzemniekam, kurš vēlas nodibināt darba tiesiskās attiecības, noslēdzot darba līgumu, vai būt nodarbināts, pamatojoties uz citu civiltiesisku līgumu (tajā skaitā kā komercsabiedrības pārvaldes vai izpildinstitūcijas loceklis), vai būt pašnodarbināta persona, nepieciešama darba atļauja (likuma redakcijā līdz 2014.gada 1.janvārim). Darba likuma 37.panta astotā daļa nosaka, ka ārzemnieku atļauts nodarbināt tikai tad, ja viņam ir darba atļauja, izņemot normatīvajos aktos noteiktos gadījumus.

No lietas materiāliem pievienotā Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra Funkciju izpildes departamentaVentspils reģionālās nodaļas 2013.gada 27.marta lēmuma Nr.19-10/45037 izriet, kakomercsabiedrība SIA /Nosaukums A/ ir ierakstīta komercreģistrā kā nodokļu maksātājs, kā arī norādītasziņas par amatpersonām, proti valde: /pers. D/, valdes loceklis, ar tiesībām pārstāvētkomercsabiedrību atsevišķi un /pers. B/, valdes priekšsēdētāja, ar tiesībām pārstāvētkomercsabiedrību atsevišķi. Minētāsabiedrība dibināta uz dibināšanas līgumaun statūtu pamata, kā to nosaka Komerclikuma 142.pants. Atbilstoši Komerclikuma 135.pantam, sabiedrība ir juridiskā persona. Pēc sabiedrības ierakstīšanas komercreģistrā, sabiedrības dibinātājs iegūst dalībnieka statusu (Komerclikuma 136.panta otrā daļa). Sabiedrības pārvaldes institūcija ir dalībnieku sapulce un valde (..) (Komerclikuma 209.pants). Valde ir sabiedrības izpildinstitūcija, kura vada un pārstāv sabiedrību (Komerclikuma 221.pants).

Darba likumā noteikts, ka darbinieks var būt tikai fiziska persona, turklāt tikai tāda persona, kura nodarbināta uz darba līguma pamata (sk.Darba likuma 3.panta un 28.panta komentārus). Tiesnese secinājusi, ka lietā nav gūti pierādījumi par tiem apstākļiem, ka /pers. D/ pārkāpuma izdarīšanas brīdī bija nodarbināta SIA /Nosaukums A/ kādā no amatiem uz darba līguma pamata, bet lietā gan ir pierādīts, ka uz administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanas brīdi /pers. D/ bija SIA /Nosaukums A/ valdes loceklis, uz SIA /Nosaukums A/ dibināšanas līguma un statūtu pamata, par ko ir veikts ieraksts komercreģistrā.

Imigrācijas likuma 9.panta otrajā daļā ir noteikts (likuma redakcijā līdz 2013.gada 31.decembrim), ka darba atļauja nav nepieciešama, ja ārzemnieks:

1) ir saņēmis pastāvīgās uzturēšanās atļauju;

2) ir saņēmis termiņuzturēšanās atļauju saskaņā ar šā likuma 23.panta pirmās daļas 19.punktu un par veikto darbu nesaņem atlīdzību.

2010.gada 21.jūnija Ministru kabineta noteikumu Nr.553 „Noteikumi par darba atļaujām ārzemniekiem" 6.punkts nosaka, ka ārzemnieku atļauts nodarbināt tikai tajā profesijā vai amatā, kas norādīts darba atļaujā. Ja darba atļaujā norādītajā laikposmā mainās nosacījumi, kas bijuši par pamatu minētās darba atļaujas izsniegšanai (piemēram, mainās darba devējs, profesija, amats, darba laiks, darba izpildes vieta), ārzemniekam ir pienākums saņemt jaunu darba atļauju šajos noteikumos noteiktajā kārtībā. Ja ārzemnieka vīzā vai uzturēšanās atļaujā ir ieraksts "Komercdarbība", viņam jauna darba atļauja jāsaņem tikai gadījumā, ja paredzamā nodarbinātība nav saistīta ar komercdarbībasveikšanu.

Izvērtējot administratīvā pārkāpuma lietas materiālus tiesnese secinājusi, ka no lietas materiāliem neizriet, ka attiecībā uz /pers. D/ nav attiecināmi Imigrācijas likuma 9.panta otrajā daļā norādītie nosacījumi, kā arī iestāde nav konstatējusi un norādījusi, ka /pers. D/ ir nepieciešama darba atļauja, jo ārzemnieks nav saņēmis Imigrācijas likuma 9.panta otrajā daļā paredzēto uzturēšanās atļauju. Izskatāmajā lietā iestāde nav apstrīdējusi, ka uz administratīvā pārkāpuma konstatēšanas brīdi /pers. D/ bija tiesīgs uzturēties Latvijas Republikā, neapstrīdēja arī to, ka /pers. D/ vīzā vai uzturēšanās atļaujā ieraksts "Komercdarbība" nebija veikts, līdz ar ko tiesnese atzinusi, ka nav tiesiska pamata /pers. B/ saukšanai pie administratīvās atbildības pēc Latvijas APK $289.^{2}$ panta pirmās daļas.

Minēto tiesas spriedumu apelācijas kārtībā apstrīdēja Valsts robežsardzes Ventspils pārvalde. Apelācijas sūdzībā un tās papildinājumos norādīts, ka spriedums tiek pārsūdzēts pilnā apjomā. Sūdzība pamatota ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

Valsts robežsardzes Ventspils pārvalde uzskata, ka tiesa pilnā apjomā nav izvērtējusi lietas faktiskos apstākļus, līdz ar to secinājusi, ka /pers. B/ nav izdarījusi administratīvo pārkāpumu, atbildība par kuru paredzēta Latvijas APK $189.^{2}$ panta pirmajā daļā.

Lietā pastāv strīds par to, vai /pers. B/ kā SIA /Nosaukums A/ valdes locekle ir nodarbinājusi Ķīnas Tautas Republikas pilsoni /pers. D/. Lietā ir pierādīts, ka administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanas brīdī /pers. D/ bija SIA /Nosaukums A/ valdes loceklis uz dibināšanas līguma un statūtu pamata.

Lietā ir pierādīts, ka uz administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanas brīdi /pers. D/ bija SIA /Nosaukums A/ valdes loceklis uz dibināšanas līguma un statūtu pamata.

Imigrācijas likuma 9.panta pirmā daļa nosaka (likuma redakcija līdz 2013.gada 31.decembrim), ka ārzemniekam, kurš vēlas nodibināt darba tiesiskās attiecības, noslēdzot darba līgumu, vai būt nodarbināts, pamatojoties uz citu civiltiesisku līgumu (tajā skaitā kā komercsabiedrības pārvaldes vai izpildinstitūcijas loceklis), vai būt pašnodarbināta persona, nepieciešama darba atļauja. Ņemot vērā, ka dibināšanas līgums ir civiltiesisks līgums, tad uzskatāms, ka /pers. D/ ir stājies darba tiesiskajās attiecībās SIA /Nosaukums A/ un uzsācis pildīt valdes locekļa pienākumus. Lai kādu no uzņēmuma valdes locekļiem varētu saukt pie administratīvās atbildības par Latvijas APK $189.^{2}$ panta pirmajā daļā paredzēto pārkāpumu ir jānoskaidro konkrētais valdes loceklis, kurš uzņēmumā ir atbildīgs par nodarbinātības jautājumiem. Savā 2013.gada 13.maija paskaidrojumā pieteicēja skaidro, ka: „[...] kā firmas valdes priekšsēdētāja atbildēs un atbild par finansēm, par darbā iekārtošanu, par darba līgumiem, par darba atļaujām. [...]", līdz ar ko prasītāja pati apliecina, ka tieši viņa uzņēmumā ir atbildīga par nodarbinātības jautājumiem.

Sprieduma motīvu daļā tiesa secina, ka no lietas materiāliem neizriet, ka attiecībā uz /pers. D/ nav piemērojami Imigrācijas likuma 9.panta otrās daļas nosacījumi. Proti, Imigrācijas likuma 9.panta otrā daļa (likuma redakcija līdz 2013.gada 31.decembrim) paredz, ka darba atļauja nav nepieciešama, ja ārzemnieks ir saņēmis patstāvīgo uzturēšanās atļauju, vai termiņuzturēšanās atļauju, kura izdota saskaņā ar Imigrācijas likuma 23.panta pirmās daļas 19.punktu. Valsts robežsardzes Ventspils pārvalde neapstrīd faktu, ka /pers. D/ bija tiesības uzturēties Latvijas Republikā, kā arī neapstrīd to, ka /pers. D/ uzturēšanās atļaujā nav ieraksts „komercdarbība", jo 2010.gada 21.jūnija Ministra kabineta noteikumi Nr.533 (spēkā līdz 2013.gada 31.decembrim) „Noteikumi par darba atļaujām ārzemniekiem" ir attiecināmi tikai uz ārzemniekiem, kuriem ir izsniegtas Latvijas Republikas uzturēšanās atļaujas. Savukārt /pers. D/ uz pārkāpuma konstatēšanas brīdi nebija izsniegta Latvijas Republikas uzturēšanās atļauja, bet gan Lietuvas Republikas uzturēšanās atļauja.

Eiropas Parlamenta un Padomes regula (EK) Nr.562/2006 ,,ar kuru ievieš Kopienas kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss) 5.panta 1.punkta b) apakšpunkts nosaka, ka „Trešo valstu pilsoņi var ieceļot un uzturēties līdz trīs mēnešiem sešu mēnešu laikā, ja viņiem ir derīga vīza, ja tā vajadzīga saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr.539/2001, ar ko izveido trešo valstu sarakstu, kuru pilsoņiem, šķērsojot dalībvalstu ārējās robežas, ir jābūt vīzai, kā arī to trešo valstu sarakstu uz kuru pilsoņiem šī prasība neattiecas, izņemot gadījumus, ja viņam ir derīga uzturēšanās atļauja", ņemot vērā, ka /pers. D/ bija derīga citā Eiropas Savienības valstī (Lietuvas Republikā) izsniegta uzturēšanās atļauja, Valsts robežsardzes Ventspils pārvalde neapstrīdēja /pers. D/ uzturēšanās tiesiskumu Latvijas Republikā, jo /pers. D/ atbilstoši Šengenas robežu kodeksam drīkstēja uzturēties Latvijas Republikā. Savukārt vērtēt Lietuvas Republikas izsniegtās uzturēšanās atļaujas kritērijus nebija nepieciešams, jo, lai /pers. D/ varētu nodarbināt Latvijas Republikā, ir jāizpilda Imigrācijas likuma 9.panta pirmās daļas nosacījumi.

Valsts robežsardzes Ventspils pārvalde, ņemot iepriekš minēto un pamatojoties uz Latvijas APK un $289.^{1}$, $289.^{2}$, $289.^{17}$, $289.^{18}$ pantu, lūdz Daugavpils tiesas 2014.gada 30.janvāra spriedumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.112019013, ar kuru atcelts Valsts robežsardzes Ventspils pārvaldes 2013.gada 13.jūnija lēmums Nr.12 , un atstāt spēkā Valsts robežsardzes Ventspils pārvaldes 2013.gada 13.jūnija lēmumu Nr.12.

Pārbaudījusi lietas materiālus, izvērtējusi pārsūdzētā sprieduma pamatojumu un apelācijas sūdzībā izteiktos argumentus, Latgales apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība ir noraidāma, bet pārsūdzētais spriedums atstājams negrozīts.

Atbilstoši LAPK $289.^{13}$ panta trešās daļas regulējumam Latgales apgabaltiesa uzskata, ka tiesas spriedumā ietvertais pamatojums

attiecībā uz administratīvā pārkāpuma lietas izbeigšanu ir pareizs un pilnībā pietiekams, līdz ar to tā pievienojas nolēmuma motivācijai un izvērstāku argumentu izklāstu nesniedz.

Latgales apgabaltiesa secina, ka apelācijas sūdzībā norādītie faktiskie apstākļi jau ir ņemti vērā un izvērtēti nolēmumā, kurā ir motivēts, kādēļ tie tiek noraidīti. Pirmās instances tiesas tiesnese, pārbaudot lietas materiālus, izvērtējot pierādījumus lietā, pamatoti secinājusi, ka /pers. B/ nav saucama pie administratīvās atbildības pēc LAPK 189.^{2}panta pirmās daļas, jo lietas materiālos iztrūkst objektīvu pierādījumu, kas dot pamatojumu konstatēt faktu, ka SIA /Nosaukums A/ valdes locekle /pers. B/ no 2013.gada 27.marta līdz 2013.gada 23.aprīlim nodarbināja Ķīnas Tautas Republikas pilsoni /pers. D/ kādā no SIA /Nosaukums A/ amatiem.

Latgales apgabaltiesa uzskata, ka apelācijas sūdzībā norādītie argumenti ir kļūdaini. Latgales apgabaltiesa pilnībā pievienojas pirmās instances tiesas spriedumā norādītajam viedoklim, ka, Latvijas Republikas Darba likumā noteikts, ka darbinieks var būt tikai fiziska persona, bez tam tikai tāda persona, kura nodarbināta uz darba līguma pamata. Lietā nav atrodami pierādījumi par apstākļiem, ka /pers. D/ no 2013.gada 27.marta līdz 2013.gada 23.aprīlim bija nodarbināts SIA /Nosaukums A/ kādā no amatiem uz darba līguma pamata, pretēji tam lietas materiālos esošās ziņas apstiprina faktu, ka uz administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanas brīdi /pers. D/ bija SIA /Nosaukums A/ valdes loceklis, uz SIA /Nosaukums A/ dibināšanas līguma un statūtu pamata, par ko ir veikts ieraksts komercreģistrā. No minētā secināms, ka sabiedrība tika dibināta uz dibināšanas līguma un statūtu pamata, kā to nosaka Komerclikuma 142.pants. Atbilstoši Komerclikuma 135.pantam, sabiedrība ir juridiskā persona. Pēc sabiedrības ierakstīšanas komercreģistrā, sabiedrības dibinātājs iegūst dalībnieka statusu (Komerclikuma 136.panta otrā daļa). Sabiedrības pārvaldes institūcija ir dalībnieku sapulce un valde (..) (Komerclikuma 209.pants). Valde ir sabiedrības izpildinstitūcija, kura vada un pārstāv sabiedrību (Komerclikuma 221.pants).

LAPK 289.^{2} pantā paredzētā pārkāpuma objekts ir Latvijas Republikā noteiktā pārvaldes kārtība nodarbinātības jomā. LAPK 289.^{2} panta pirmās daļas dispozīcijā norādīta pārkāpuma objektīvā puse - vienas personas vai vairāku personu (līdz piecām personām) nodarbināšana, ja attiecīgā persona ir tiesīga uzturēties Latvijas Republikā, bet tai nav darba atļaujas, kuras nepieciešamību nosaka normatīvie akti.

Apgabaltiesa atzīst, ka administratīvā pārkāpuma lietā nav konstatēta vienas personas - darba ņēmēja nodarbināšana kādā no amatiem.

Latvijas APK 239.panta 1.punkts nosaka, ka lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā nevar iesākt, bet iesāktā lietvedība jāizbeidz, ja nav bijis notikuma vai tajā nav administratīvā pārkāpuma sastāva.

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.^{21} pantu, 289.^{22} pantu, 289.^{12} panta otrās daļas 1.punktu, Latgales apgabaltiesa

n o s p r i e d a

Daugavpils tiesas tiesnese s 2014.gada 30.janvāra spriedumu atstāt negrozītu, bet Valsts robežsardzes Ventspils pārvaldes priekšnieka pienākumu izpildītāja /pers. R/ iesniegto apelācijas sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā sastādīšanas dienā – 2014.gada 22.aprīlī.

Tiesnesis referents A.Vilmanis

Tiesneši I.Zalužinska

I.Raciņš